

Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza roba

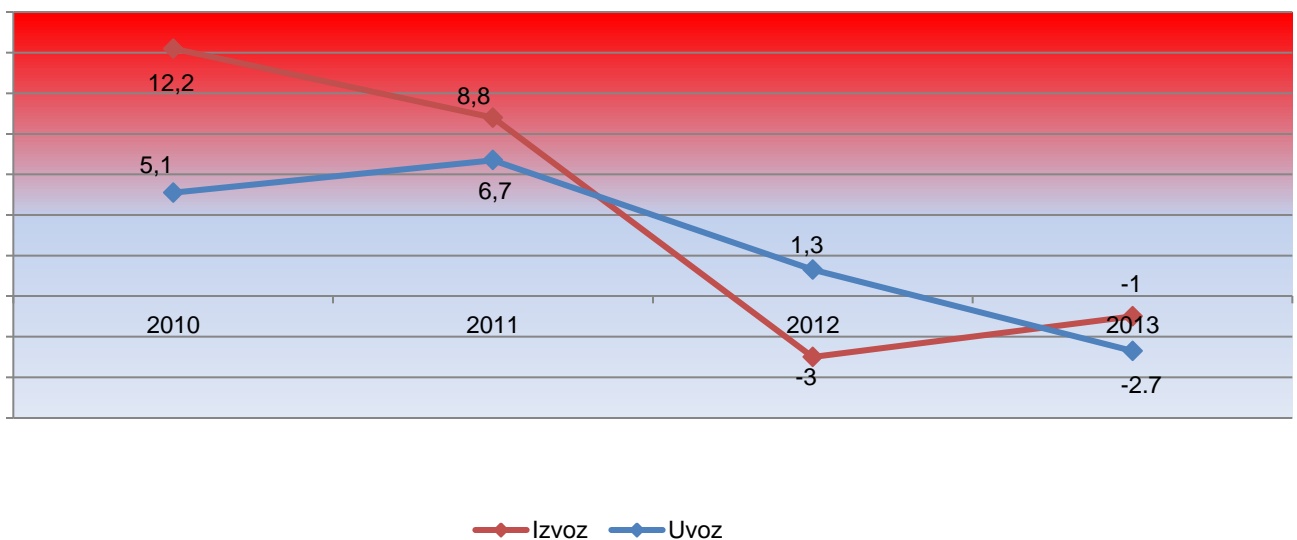
2013. godina

Jedinične vrijednosti izvoza roba u periodu od januara do decembra 2013. godine bilježe pad od 1% u odnosu na isti period prošle godine.

Jedinične vrijednosti uvoza roba u periodu od januara do decembra 2012. godine bilježe pad od 2,7% u odnosu na isti period prošle godine.

U periodu od januara do decembra 2013.godine, posmatrano prema poglavljima carinske tarife, najveći rast jediničnih vrijednosti izvoza roba od 73,2% zabilježen je kod poglavlja 06: Živo drveće i druge biljke; lukovice, korijenje i slično; siječeno cvijeće i ukrasno lišće, dok je na strani uvoza roba najveći rast od 84,2% bio kod poglavlja 50: Svila.

Grafik 1. Stopa rasta jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza roba u %

Tabela 1. Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza roba

	IZVOZ		UVOZ		ODNOSI RAZMJENE	
	<u>2012</u> 2011	<u>2013</u> 2012	<u>2012</u> 2011	<u>2013</u> 2012	2012	2013
Ukupno	97,0	99,0	101,3	97,3	95,7	101,7
Žive životinje	100,0	100,0	101,9	102,8	98,2	97,3
Meso i drugi klanični proizvodi za jelo	99,3	87,6	102,9	99,5	96,5	88,1
Ribe, ljuskari, mekušci i ostali vodeni beskičmenjaci	139,8	100,0	106,9	97,6	130,8	102,5
Mlijeko i proizvodi od mlijeka, živinska i ptičja jaja, prirodni med, jestivi proizvodi životinskog porijekla, nepomenuti niti obuhvaćeni na drugom mjestu	100,0	99,3	97,1	101,5	103,0	97,9
Proizvodi životinjskog porijekla, na drugom mjestu nepomenuti niti obuhv,			95,0	74,8	0,0	0,0
Živo drveće i druge biljke; lukovice, korijenje i slično; siječeno cvijeće i ukrasno lišće	100,0	173,2	106,3	101,8	94,1	170,2
Povrće, korijenje i krtole za jelo	85,3	101,0	101,0	122,9	84,4	82,2
Voće za jelo, uključujući jezgrasto voće; kore agruma ili dinja i lubenica	94,9	81,8	105,4	111,8	90,1	73,1
Kafa, čaj, mate čaj i začini	100,7	96,7	101,8	71,1	98,9	136,0
Žitarice	100,0	100,0	101,3	92,4	98,7	108,3
Proizvodi mlinske industrije; slad; skrob; inulin; gluten od pšenice	116,3	87,7	92,3	91,6	126,0	95,7
Uljano sjemenje i plodovi; razno zmevlje, sjeme i plodovi; industrijsko i ljekovito bilje; slama i stočna hrana (kabasta)	121,1	100,0	102,5	93,7	118,2	106,7
Seljak;gume, smole i ostali biljni sokovi i ekstrakti			103,1	93,1	0,0	0,0
Biljni materijali za pletarstvo; biljni proiz na drugom mjestu nepomenuti niti obuh,			82,0	101,7	0,0	83,4
Masnoće i ulja životinjskog ili biljnog porijekla i proizvodi njihovog razlaganja; prerađene jestive masnoće; voskovi životinjskog i biljnog porijekla	109,0	84,8	100,0	92,8	109,0	113,6
Prerađevine od mesa, riba, ljuskara, mekušaca ili ostalih vodenih beskičmenjaka	98,9	105,5	102,8	98,9	96,2	101,1
Šećer i proizvodi od šećera	86,5	100,0	88,9	84,1	97,3	109,0
Kakao i proizvodi od kakaa	83,8	91,7	103,4	96,0	81,0	101,0
Proizvodi na bazi žitarica, brašna, skroba ili mlijeka; poslastičarski proizvodi	97,6	97,0	101,0	99,5	96,7	91,6
Proizvodi od povrća, voća, uključujući jezgrasto voće, i ostalih djelova bilja	103,0	91,2	102,1	102,2	100,8	148,7
Razni proizvodi za ishranu	107,4	151,9	103,7	98,1	103,6	100,4
Pića, alkoholi i sirće	106,2	98,5	100,1	99,4	106,2	93,1
Ostaci i otpaci prehrambene industrije; pripremljena hrana za životinje	105,2	92,6	106,4	103,1	98,9	102,4
Duvan i proizvodi zamjene duvana	105,3	105,6	109,1	104,5	96,5	92,6
So;sumpor; zemlja i kamen;gips,kreč i cement	100,0	96,7	105,7	97,3	94,6	101,3
Rude, zgure i pepeo	90,5	98,5	95,7	108,2	94,6	98,9
Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije;bitumenozne materije; mineralni voskovi	107,8	107,0	103,7	89,4	104,0	111,8
Neorganski hemijski proizvodi; organska ili neorganska jedinjenja plemenitih metala, metala rijetkih zemlji, radioaktivnih elemenata i izotopa	100,0	100,0	91,1	99,0	109,8	97,7
Organski hemijski proizvodi	100,0	96,7	97,0	101,0	103,0	92,9
Farmaceutski proizvodi	95,6	93,8	101,4	99,8	94,3	0,0
Đubriva	100,0		77,9	97,8	128,3	102,3
Ekstrati za štavljenje ili bojenje;tanini i njihovi derivati;boje, pigmenti i ostale meterije za bojenje; boje i lakovi; kitovi i ostale zaptivne mase;mastila	100,0	100,0	101,6	102,5	98,5	98,7
Eterična ulja i rezinoidi; parfimerijski, kozmetički i toaletni proizvodi	92,7	101,1	101,3	100,3	91,5	105,8
Sapun, organska površinska aktivna sredstva,preparati za pranje,preparati za podmazivanje,vjestački voskovi,pripremljeni voskovi, preparati za poliranje i čišćenje, svijeće i slični proizvodi, paste za modelovanje "zubarski voskovi" i zubarski preparati	69,0	106,1	100,3	96,6	68,7	103,5

Tabela 1. Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza roba

/ nastavak/

	IZVOZ		UVOZ		ODNOSI RAZMJENE	
	<u>2012</u> <u>2011</u>	<u>2013</u> <u>2012</u>	<u>2012</u> <u>2011</u>	<u>2013</u> <u>2012</u>	2012	2013
Bjelančevinaste materije;modifikovani skrobovi;lijepkovi;enzimi	100,0	100,0	101,7	107,6	98,3	87,8
Eksplozivi; pirotehnički proizvodi; šibice; piroforne legure; zapaljivi preparati	113,7	94,4	88,6	86,5	128,3	115,6
Proiz. za fotografske ili kinematografske svrhe	100,0	100,0	101,9	106,4	98,1	94,0
Razni proizvodi hemijske industrije	110,4	100,0	91,0	105,4	121,2	95,8
Plastične mase i proiz. od plastičnih masa	106,4	101,0	101,9	99,7	104,3	100,3
Kaučuk i proizvodi od kaučuka i gume	171,1	100,0	104,4	99,7	163,8	109,9
Sirova sitna i krupna koža, sa dlakom ili bez dlake (osim krzna) i štavljena koža	78,6	109,6	137,5	106,6	57,2	80,1
Proizvodi od kože, sedlarski i sarački proizvodi, predmeti za putovanje, ručne torbe i slični kontejneri i proizvodi od životinjskih crijeva (osim svilenog ketguta)	156,8	85,3	102,2	101,6	153,3	98,4
Prirodno i vještačko krzno;proizvodi od krzna	100,0	100,0	102,0	101,1	98,0	100,9
Drvo i proizvodi od drveta; drveni ugali	96,1	102,0	101,8	99,2	94,4	100,8
Pluta i proizvodi od plute	100,0	100,0	100,6	93,7	99,4	106,7
Proizvodi od slame, esparta ili ostalih materijala za pletariju; korparskih i pletarskih proizvoda	100,0	100,0	94,1	85,5	106,3	114,9
Celuloza od drveta ili drugih vlaknastih celuloznih materijala; hartija i karton (otpaci i ostaci) za ponovnu prerađu	84,1	98,2	100,0	100,0	84,1	107,0
Hartija i karton; proizvodi od hartijine pulpe, hartije ili kartona	108,2	107,0	99,2	97,0	109,1	105,3
Štampane knjige, novine, slike i ostali proizvodi grafičke industrije, rukopisi, kucani tekstovi i planovi	88,3	102,2	101,5	104,9	87,1	95,3
Svila	100,0	100,0	100,0	184,2	100,0	54,3
Vuna, fina ili gruba životinjska dlaka, predivo i tkanine od konjske dlake	103,8	100,0	100,0	91,7	103,8	109,0
Pamuk	100,0	100,0	116,0	101,1	86,2	98,9
Ostala biljna tekstilna vlakna; predivo od hartije i tkanine od prediva od hartije	100,0	100,0	100,0	91,3	100,0	109,5
Vještački ili sintetički filamenti	100,0	100,0	104,8	94,6	95,4	105,7
Vještačka ili sintetička vlakna, sječena	100,0	100,0	105,4	91,5	94,8	136,0
Vata, filc i netkani materijal; specijalna prediva; kanapi, užad, konopci i kablovi i proizvodi od njih	100,0	124,5	103,4	101,0	96,8	99,0
Tepisi i ostali tekstilni podni pokrivači	100,0	100,0	97,1	96,5	103,0	103,6
Specijalne tkanine; taftovani tekstilni proizv.; čipke; tapiserije; pozamanterija, vez	100,0	100,0	69,9	98,3	143,1	101,8
Tekst, tkanine, impregnisane, premazane, prevučene, prekrivene ili laminirane, tekstilni proizvodi pogodni za tehn, svrhe	100,0	100,0	91,4	88,3	109,4	113,2
Pleteni ili kukičani materijali	100,0	100,0	130,3	113,7	76,8	81,5
Odjeća i pribor za odjeću, pleteni ili kukičani	110,7	92,6	101,2	100,7	109,3	108,8
Odjeća i pribor za odjeću, osim pletenih ili kukičanih proizvoda	115,9	109,7	101,6	100,6	114,0	137,9
Ostali gotovi proizvodi od tekstila; setovi,iznošena, dotrajala odjeća i dotrajali proizvodi od tekstila; krpe	185,5	138,7	99,0	100,1	187,4	97,6
Obuća, kamašne i slični proizvodi; dijelovi tih proizvoda	101,6	97,7	102,2	100,4	99,3	83,6
Šeširi, kape i ost, pokrivke za glavu i djel,	92,6	84,0	102,0	89,6	90,8	139,4
Kišobrani, suncobrani, štapovi, štapovi-stolice, bičevi, korbači i njihovi dijelovi	100,0	124,9	103,6	106,9	96,5	93,5
Perje i paperje, preparirano i proizvodi izradjeni od perja i paperja; vještačko cvijeće;proizvodi od ljudske kose	100,0	100,0	91,7	92,3	109,1	109,5
Proizvodi od kamena, gipsa, cementa, betona, azbesta, liskuna ili sličnih mater,	122,3	101,1	103,2	102,4	118,6	91,8
Keramički proizvodi	86,3	94,0	101,9	95,7	84,7	98,6

Tabela 1. Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza roba

/ nastavak/

	IZVOZ		UVOZ		ODNOSI RAZMJENE	
	<u>2012</u> 2011	<u>2013</u> 2012	<u>2012</u> 2011	<u>2013</u> 2012	2012	2013
Staklo i proizvodi od stakla	114,6	94,4	100,3	102,1	114,2	84,1
Prirodni ili kultivisani biseri, drago ili poludrago kamenje, plemeniti metali, metali platirani plemenitim metalima, i proizvodi od njih; imitacije nakita; metalni novac	100,0	85,9	110,6	97,9	90,4	91,3
Gvožđe i čelik	94,8	89,4	101,3	95,0	93,6	99,9
Bakar i proizvodi od bakra	94,7	89,3	100,5	99,0	94,2	0,0
Nikl i proizvodi od nikla			81,4	97,1	0,0	101,4
Aluminijum i proizvodi od aluminijuma	91,6	98,5	94,9	96,1	96,5	109,8
Olovo i proizvodi od olova	101,3	105,6	100,7	99,5	100,6	105,1
Cink i proizvodi od cinka	78,1	104,6	91,7	97,3	85,2	102,8
Kalaj i proizvodi od kalaja	100,0	100,0	109,8	124,3	91,1	80,5
Ostali prosti metali; kremeti; proiz. od njih	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	83,3
Alati, nožarski proizvodi, kašike i viljuške, od prostih metala; njihovi dijelovi od prostih metala	106,2	83,3	102,0	101,6	104,1	88,7
Razni proizvodi od prostih metala	113,3	90,1	101,8	101,1	111,3	97,4
Reaktori, kotlovi, mašine i mehanički uređaji i njihovi dijelovi	108,9	98,4	100,5	98,9	108,4	123,5
Električne mašine i oprema i njihovi dije-lovi; aparati za snimanje i reprodukciju zvuka;televizijski aparati za snimanje i reprodukciju slike i zvuk, dijelovi i pribor za te proizvode	97,9	122,1	101,5	99,9	96,5	100,1
Šinska vozila i njihovi dijelovi; željeznički i tramvajski kolosječni sklopovi i pribor i njihovi dijelovi, mehanička i elektromehanička signalna oprema za saobraćaj svih vrsta	100,0	100,0	100,2	100,1	99,8	89,8
Vozila, osim željezničkih ili tramvajskih šinskih vozila i njihovi dijelovi i pribor	94,9	89,9	102,7	99,5	92,4	80,1
Vazduhoplovi, kosmičke letjelice i njihovi djelovi	127,9	79,7	100,2	100,0	127,6	95,0
Brodovi, čamci i ploveće konstrukcije	141,2	95,0	101,8	99,7	138,6	100,3
Optički, fotografski, kinematografski, mjerni, kontrolni, precizni, medicinski i hirurški instrumenti i aparati; njihovi dijelovi i pribor	100,0	100,0	100,2	100,2	99,8	99,8
Časovnici i njihovi dijelovi	100,0	100,0	99,9	99,7	100,1	100,4
Muzički instrumenti, dijelovi i pribor ovih proizvoda	100,0	100,0	86,6	98,2	115,4	91,3
Oružje i municija,njihovi djelovi i pribor	86,8	89,6	113,0	108,9	76,8	85,3
Namještaj, posteljina, madraci, nosači madraca, jastuci i slični punjeni proizvodi; lampe i druga svjetleća tijela, na drugom mjestu nepomenuti ili uključeni; osvijetljeni znaci, osvijetljene pločica imenima i slično, montažne zgrade	90,6	93,0	102,5	101,1	88,4	144,4
Igračke, rekviziti za društvene igre i sport; njihovi dijelovi i pribor	100,0	146,0	102,6	94,4	97,5	104,0
Razni proizvodi	131,1	98,2	101,2	98,8	129,5	67,5
Predmeti umjetnosti, kolekcija i starina	125,0	66,7	69,2	169,1	180,5	0,0

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza roba imaju za primarni cilj analitičko sagledavanje dinamike kretanja jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza, a koriste se i kao deflator pri obračunu bruto domaćeg proizvoda.

Izvor podataka za obračun indeksa jediničnih vrijednosti su Jedinственe carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe koje Monstat u mjesečnoj periodici preuzima od Uprave carina Crne Gore, a koji se koriste za redovno statističko istraživanje o spoljnotrgovinskoj razmjeni Crne Gore.

Indeksi izvoznih i uvoznih cijena izračunani su kao indeksi jediničnih vrijednosti (*unit value indices*), tj. indeksi promjene vrijednosti izvoza i uvoza po količinskoj jedinici izvezenih/uvezenih proizvoda, odnosno po kilogramu kao jedinstvenoj i usporedivoj količinskoj jedinici za sve proizvode.

Indeksi su izračunati prema Fisherovoj, tzv. idealnoj formuli, koja je geometrijska sredina između Laspeyresove i Paascheove formule, tj.:

Laspeyresov indeks $= (\sum p_1 \cdot q_0 / \sum p_0 \cdot q_0) \cdot 100$,

Paascheov indeks $= (\sum p_1 \cdot q_1 / \sum p_0 \cdot q_1) \cdot 100$ i

Fisherov indeks $= \sqrt{\text{Laspeyresov} \cdot \text{Paascheov}}$

Gdje je :

p_0 jedinična vrijednost iz prethodnog perioda,

p_1 jedinična vrijednost iz tekućeg perioda,

q_0 količina iz prethodnog perioda i

q_1 količina iz tekućeg perioda.

Pod odnosima razmjene se podrazumijeva odnos između izvoznih i uvoznih jediničnih vrijednosti.

Iz obrade se isključuju proizvodi gdje je vrijednost ispod 1 000 Eura, gdje je jedinična vrijednost tekuće godine dva i više puta veća u odnosu na prethodnu godinu i obrnuto, gdje je količina tekuće godine 10 puta ili više veća u odnosu na prethodnu godinu i obrnuto.

Podaci su prikazani po poglavljima carinske tarife odnosno po Harmonizovanom sistemu naziva i šifarskih oznaka robe.

Izdaje Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremio:

Ivan LAKOVIĆ

Tel. +382-20-230 805

[e-mail: contact@monstat.org](mailto:contact@monstat.org)